

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (BAİBÜEFD)

Bolu Abant İzzet Baysal University
Journal of Faculty of Education

2024, 24(2), 870 – 883. <https://dx.doi.org/10.17240/aibuefd.2024..-1353154>

Almanya'daki Almanca-Türkçe İki Dilli Çocukların Yazılı Anlatımlarının Yanlış Çözümleme Yaklaşımına Göre İncelenmesi: NRW (Kuzey Ren-Vestfalya) Örneği

Analysis of Written Narratives of German-Turkish Bilingual Children in Germany According to the Error Analysis Approach: The Case of NRW (North Rhine Westphalia)

Bilge BAĞCI AYRANCI¹ , Ezgi İNAL²

Geliş Tarihi (Received): 31.08.2023

Kabul Tarihi (Accepted): 02.04.2024

Yayın Tarihi (Published): 24.06.2024

Öz: Dil, kültürel varlığın da önemli bir parçası ve taşıyıcısıdır. Bugün, çoğu Türkiye kökenli ve Almanya doğumlu çocukların gelecekte de Türkçe üretici dil becerilerini aktif kullanabilmeleri Almanya'da Türkçenin varlığını sürdürmesi ve bu sayede kültürel çerçevenin gelecek nesillere aktarılması bakımından önem arz etmektedir. Bu araştırmanın amacı, Almanya Kuzey Ren-Vestfalya (NRW)'da yaşayan ilkököl ve ortaokul kademesindeki Almanca-Türkçe iki dilli çocukların yazılı anlatımlarına yönelik genel özellikleri yanlış çözümleme yöntemi ile analiz etmektir. Nitel desenli araştırma olarak tasarlanan bu çalışmadaki veriler toplam 11 kız, 8 erkek öğrenciden ve Susar Kırmızı (2015) tarafından geliştirilen yaratıcı yazma etkinliği temelli düzenlenen yazarlık atölyesi kapsamında toplanmıştır. Bu çalışmada veri toplama yöntemi olarak doküman analizi, veri analizinde ise içerik analizi kullanılmıştır. Söz konusu yazılı anlatım ürünlerindeki hatalar yanlış çözümleme yöntemi çerçevesinde temalandırılarak kodlanmıştır. İçerik analizi ile elde edilen sonuçlar harflerin, eklerin, sözcüklerin yazımı ve sözdizimi temel temaları ile noktalama ve imla özellikleri kapsamında değerlendirilmiştir. Bu kapsamda araştırma sonuçlarının ve çözüm önerilerinin alanyazına katkı sunması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, İki dillilik, Yanlış çözümleme, Yazılı anlatım.

&

Abstract: Language, as an important part and carrier of cultural heritage, is crucial for the ability of many children of Turkish origin born in Germany today to actively use their productive language skills in Turkish in the future, thus ensuring the presence of the Turkish language in Germany and the transfer of the cultural framework to future generations. The aim of this research is to analyze the general features of the written narratives of German-Turkish bilingual children at primary and secondary school level living in North Rhine-Westphalia (NRW), Germany, using the incorrect parsing method. This qualitative study collected data from a creative writing (Susar Kırmızı, 2015) workshop with a total of 11 female and 8 male students. In this study designed in qualitative research design, document analysis was used as data collection method and content analysis was used in data analysis. Errors in these written expression products were thematised and coded within the framework of the error analysis method. The results obtained through content analysis were evaluated within the scope of the basic themes of spelling and syntax of letters, suffixes, words, and punctuation and spelling features. In this context, it is expected that the research results and solution suggestions will contribute to the literature.

Keywords: Child, Bilingualism, Error analysis, Writing.

Atıf/Cite as: Bağcı Ayrancı, B. ve İnal, E. (2024). Almanya'daki Almanca-Türkçe iki dilli çocukların yazılı anlatımlarının yanlış çözümleme yaklaşımına göre incelenmesi: NRW (Kuzey Ren-Vestfalya) örneği. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(2), 870-883. <https://dx.doi.org/10.17240/aibuefd.2024..-1353154>

İntihal-Plagiarizm/Etik-Ethic: Bu makale, en az iki hakem tarafından incelenmiş ve intihal içermediği, araştırma ve yayın etiğine uyulduğu teyit edilmiştir. / This article has been reviewed by at least two referees and it has been confirmed that it is plagiarism-free and complies with research and publication ethics. <https://dergipark.org.tr/pub/aibuelt>

Copyright © Published by Bolu Abant İzzet Baysal University– Bolu

¹ Sorumlu Yazar: Prof. Dr. Bilge Bağcı Ayrancı, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, bilge.ayranci@adu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-9889-2777.

² Öğr. Gör. Ezgi İnal, İstanbul Aydın Üniversitesi, Eğitim Fakültesi & TÖMER, ezgiinal1@aydin.edu.tr, ORCID: 0000-0002-1573-9401.

1. GİRİŞ

Almanca-Türkçe kapsamında iki dillilik, Almanya'ya 1960'lı yıllarda gerçekleştirilen işçi göçünden hemen sonra ortaya çıkmamış, hemen hemen bir nesil sonra açık bir şekilde görülmeye başlanmıştır. Bugün özellikle dördüncü ve beşinci nesil tarafından ve çocuklar arasında Türkçenin ne derecede kullanıldığı kritik bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Almanya'daki Türkçe-Almanca iki dilli çocukların Türkçe bağlamında temel dil yeterliklerine sahip olmaları Türkçe çerçevesinde de kendilerini ifade edebilmelerinin bir yoludur. Bu kapsamda iki dillilik, farklı açılardan alan araştırmalarının odağında yer almaktadır. Yağmur (2007) *İki dilli Çocukların Dil Becerilerinin Ölçümü ve Eşik Kuramı* adlı çalışmasında Almanya Duisburg'daki çocukların Cito testi sonuçlarını sunmuştur. Buna göre dengeli iki dilli çocukların hem Almanca hem de Türkçede dil becerilerinin ve metalinguistik farkındalıklarının yüksek olduğunu, ana dilde temeli sağlam olanların ikinci dilde çok daha iyi becerilere sahip oldukları sonucuna ulaşmış; çalışma sonuçları ile eşik kuramına ait unsurları doğruladığını ifade etmiştir. Dolayısıyla iki dillilik, ifade ettiği çerçeve açısından önemli ve hemen her dönemde güncel verilerle ele alınması gereken dinamik bir araştırma alanını oluşturur.

1.1. Araştırmanın amacı

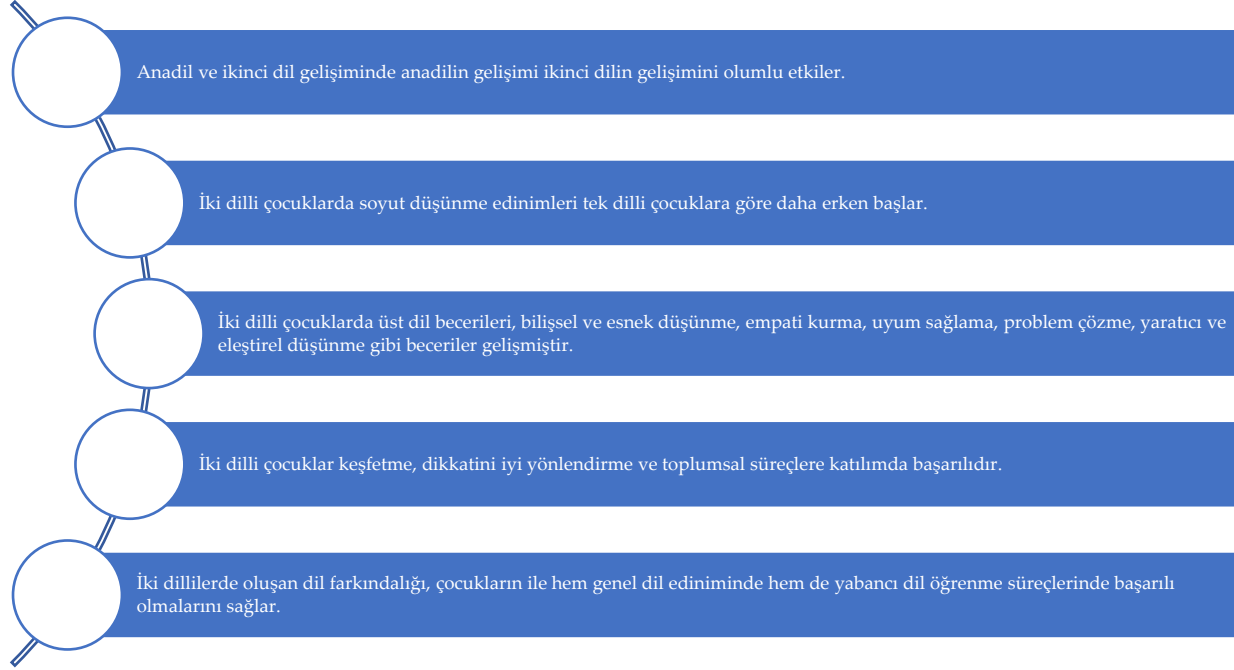
Bu çalışmanın amacı bugün ilkököl ve ortaokul kademesinde (ortaokul kademesi Almanya'da Türkiye sisteminden farklı ve okul türüne bağlı olarak genellikle 5. Sınıf ile 10. sınıf arasındaki sınıfları kapsamaktadır) öğrenci olan Türkçe-Almanca iki dilli çocukların yazılı anlatım becerilerini açık bir şekilde ortaya koymaktır. Bu çalışma ile ortaya çıkan tablonun gelecekte, daha sonraki süreçlerde uygulanacak politikaların ne şekilde planlanabileceğini betimlemesi bakımından gerekli olduğu düşünülmektedir. Yazma becerisi, dört temel dil becerisi içinde ek performans gerektirerek pek çok yeterliliğin bir araya gelmesiyle geliştirilen üretici bir beceri olduğundan bu beceri çerçevesindeki gelişim düzeylerinin Almanya'da Kuzey Ren-Vestfalya (NRW) eyaletinde Türkçenin kullanımına yönelik gerçekçi sonuçlar sunması beklenmektedir. Araştırma, iki temel soru çerçevesinde tasarlanmıştır:

- 1- Almanya'da NRW eyaletinde yaşayan Almanca-Türkçe iki dilli çocukların yazılı anlatımlarında yer alan unsurlar genel olarak hangi özelliklere sahiptir?
- 2- Almanya'da NRW eyaletinde yaşayan Almanca-Türkçe iki dilli çocukların yazılı anlatımlarında yer alan dil bilgisi, söz dizimi, sözcük seçimi ve sesletim yanlışları nasıl bir dağılım göstermektedir?

1.2. Araştırmanın önemi

Haznedar (2021, s. 4) yapmış olduğu iki dillilik araştırmaları ve uluslararası çalışmalardan yola çıkarak en geniş anlamda iki dilliliği, bireyin günlük yaşamında birden fazla dil kullanabilmesi olarak tanımlamaktadır. Söz konusu araştırmaların çocuklara odaklanarak, bugün Türkçe odaklı iki dillilik çalışmalarına da rehberlik ettiğini söylemek yanlış olmayacaktır. Nitekim "iki dillilik ve çok dilliliği kendi iradesi dışında gerçekleştiren en önemli grup şüphesiz çocuklardır. Çevrelerinde değişen ortama yahut ebeveyn tercihlerine dair hemen her unsur doğrudan çocukların yaşam ve iletişim rutinlerini etkilemektedir. İki dillilik ile ilgili iki dilliliğin pek çok boyutu ele alınarak bütün dünyada geniş kapsamda çalışmalar yapılmakta, bu çok yönlü ve değişken alanın kendine özgü hemen her durumu incelenmeye çalışılmaktadır" (İnal & Çakır, 2021, s. 154). Bu nedenle iki dillilik çerçevesinde her iki dile yönelik de alanyazında yapılan çalışmalarda ana dilinde yapılan eğitimin desteklenmesinin önemi vurgulanmakta, iki dilli süreçlerde sık ve düzenli girdinin başta çocuklar olmak üzere yetişkinlerde de olumlu sonuçlar verdiği düşünülmektedir (Baker, 2007; Haznedar, 2021).

Türkçe ve iki dillilik çalışmalarına literatürde farklı açılardan yaklaşıldığı görülmektedir. Örneğin, Belet (2009) çalışmasında, Norveç'te yaşayan iki dilli Türk öğrencilerin ana dili olarak Türkçeyi öğrenme durumlarını öğrenci, veli ve öğretmen görüşleri çerçevesinde ilkökul düzeyinde incelemiştir. Yılmaz (2014) araştırmasında, iki dillilik olgusundan hareketle Almanya'daki Türklerin iki dilli eğitim sorununu Almanya eğitim sistemi kapsamında değerlendirmiştir. İki dillilik ile ilgili yapılan tartışma ve araştırmalara göre iki dilli olma durumunun çocuklar için çeşitli avantajları bulunmaktadır. Başka bir deyişle iki dillilik sürdürülebilir biçimde desteklenmesi gereken durumları içinde barındırır. Bu kapsamda iki dilli çocuklarla ilgili yapılan çalışmalarda ön plana çıkan belirli özellikler Şekil 1' de sunulmuştur:

Şekil 1. İki dilli çocuklar ile ilgili yapılan çalışmalarda öne çıkan özellikler (Düzen & Memduhoğlu, 2023, s. 67)

Şekil 1'de yer alan maddeler incelendiğinde söz konusu özelliklerin üretimsel dil becerilerini destekleyici hususlar oluşu görülmektedir. Nitekim iki dillilikte tüm dilsel edinim süreçlerinde olduğu gibi yazma becerisi önemli bir yere sahiptir. "Yazma becerisinin gelişebilmesi için; bir durum hakkında ayrıntılı ve yaratıcı düşünebilme, düşündüklerini açık ve net bir dille, bir düzen içinde ifade edebilme, güzel ve etkileyici bir anlatımla yazıyı ilgi çekici hale getirebilme gibi yetilerin kazanılması gerekmektedir" (Kaya, 2013, s. 91). Dahası tüm bunların yanında yazma becerisinin zor olduğuna yönelik önyargılar nedeniyle geliştirilmesi geri planda kalmaktadır (Özkan, 2021, s. 203). Almanya özelinde Uluçam (2007), Duisburg-Essen Üniversitesindeki Türkçe-Almanca iki dilli ve tek dilli öğrencilerin yazılı anlatımlarındaki dil sapmalarını tespit etmiş ve ilgili sapmaları karşılaştırmıştır. Demirdöven ve Okur'un (2017) çalışmasında da iki dillilik olgusuna yönelik aynı üniversitede eğitim gören öğretmen adaylarının görüşlerinden hareketle yapmış olduğu çalışmada yazma becerisinin öne çıktığı görülmektedir. Bu çok yönlü gerekçelerle yazma becerisine yönelik araştırmaların ve iki dilli bireyler tarafından üretilen metinlerin analizinin Almanya'da iki dillilik kapsamında yapılması ayrı bir öneme sahiptir.

Metin analizleri çerçevesinde yanlış çözümlenmesi, metinlere ait belirli özelliklerin temalandırılarak analiz edilmesi olarak tanımlanabilir. Yazma becerisinin geliştirilmesi ya da ölçme değerlendirmesi söz konusu olduğunda öğrenciler farklı konularda hatalar yapabilirler. Bu kapsamda Brown (1994), öğrenen yanlışlarını ek yanlış, sözcük yanlış, yanlış sözcük tercihi, yanlış sözdizimi olarak sıralar. Richards (1970, s. 6) ise eğitim kalitesinin artırılması ve öğrenenlerin dil deneyimlerinin kaliteli bir şekilde gerçekleştirilebilmesi için tespiti önemli olan öğrenen yanlışları için bazı temel maddelerden söz eder:

Şekil 2. Yanlış çözümlemesinde öne çıkan unsurlar (Richards, 1970)

Bu çalışmada yukarıdaki (şekil 2) unsurlardan hareketle çocukların yazılı anlatımlarındaki dilbilgisel özellikler sınıflandırılmıştır. Aydın (2013) da araştırmasında Almanya'dan gelen Türkçe-Almanca iki dilli üniversite öğrencilerinin Türkçe yazılı anlatım becerilerine yönelik yanlışları tespit etmiştir. Şengül ve Toygar (2021) ise araştırmalarında Hollanda'da yaşayan iki dilli Türk çocuklarının Türkçe öğrenme durumlarında alfabe farklılığının çeşitli sorunlara neden olduğunu vurgulamıştır. Görüldüğü üzere, dil becerilerinin geliştirilmesi noktasında iki dillilik olgusu, eğitim dönemlerini sürdüren bireylerin eğitim süreçlerinin de önemli bir parçası olarak karşımıza çıkmaktadır.

Dillerin kendi tipolojik özelliklerinin, bir başka ifade ile diğer dillerden ayrılan yönlerinin tespiti her dilin kullanım özelliklerinin belirlenmesinde elzemdir (Vardar, 2002, s. 28). Bu kapsamda yapılan hata analizleri de dil edinimi, dilin öğretimi ve edimsel şartlar bakımından anlamlı bir çerçeve sunmaktadır. İki dilliliğin doğası gereği kimi zaman ortaya çıkan dilsel hatalardan söz etmek mümkündür. Bu bağlamda araştırmamızın odaklandığı Almanya'da yaşayan ve hem Almanca hem de Türkçe bilen iki dilli çocukların yazılı anlatımlarındaki hataların çözülmesi aynı zamanda iki dillilik sürecinde bir ihtiyaç olarak görünmektedir.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın modeli

Nitel desende tasarlanan çalışmada iki dilli çocukların yazılı anlatım ürünleri incelenmiştir. Yıldırım ve Şimşek (2016), nitel araştırmaların farklı analiz yöntemleri çerçevesinde olayların, durumların genellenebilir ve gerçekçi sonuçları ortaya koymayı hedeflediğinin altını çizer. Bu kapsamda Almanca-Türkçe iki dilli çocukların yazma becerileri hakkında daha gerçekçi sonuçlara ulaşabilmek için, gönüllü katılım esaslı oluşturulan yazarlık atölyesinde öğrenciler tarafından üretilen metinler, literatürde de sıklıkla esas alınan yanlış çözümleme yöntemine göre dokümanlar analiz edilmiştir.

2.2. Araştırmanın evreni ve örnekleme/Araştırmanın çalışma grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, 2023 yılında Almanya Kuzey Ren-Vestfalya eyaletinde alan uzmanı bir araştırmacı tarafından gerçekleştirilen serbest katımlı yaratıcı yazarlık atölyesinin okul çağındaki 10-16 yaş aralığındaki 8 erkek, 11 kız öğrenci oluşturmaktadır. Katılımcılara ait demografik bilgiler şöyledir:

Tablo 1.

Katılımcıların cinsiyete göre yüzdeler dağılımları

Cinsiyet	f	%
Kız sayısı	11	57,89
Erkek sayısı	8	42,10
Toplam	19	100

2.3. Veri toplama araçları ve süreci

Araştırma verilerinin toplandığı yazarlık atölyesinde çocuklardan yazması istenilen metinler için Susar Kırmızı (2015, s. 115) tarafından tasarlanan yaratıcı yazma etkinliği uygulanmıştır (Tablo 2). Söz konusu yaratıcı yazarlık uygulamasında öğrenciler konuya yönelik yazdıkları metinlerde herhangi bir sözcük sınırlamasına tabi tutulmamışlar, bu konuda serbest uygulama gerçekleştirilmiştir. Bu uygulama sonrasında elde edilen veriler, yanlış çözümleme yöntemi çerçevesinde analiz edilmiştir.

Tablo 2.

Yaratıcı Yazma Etkinliği (Susar Kırmızı, 2015, s. 115)

	<p>Hazırlık Çalışmaları Öğrencilere, insanlar ve hayvanlar arasındaki dostluğu anlatan görseller gösterilir. Görseller üzerinde konuşulur. Öğrencilerin duygu ve düşünceleri alınır. Öğrencilerden günlük yaşamlarında hayvan ve insanların dostluğuna ilişkin örnekler vermeleri istenir.</p>
Etkinlik	<p>Yaratıcı Yazma Çalışması Öğretmen yaratıcı yazma konusunu yansıtıcıdan öğrencilere sunar ve konuyu sesli bir şekilde okur. Öğrencilerle yazma konusunda anlamadıkları bir nokta olup olmadığı sorulur. Öğrenciler tarafından anlaşılmayan yerler varsa açıklamalar yapılır. Öğrencilere yazılarını yazmaları için zaman verilir. Yaratıcı yazma konusu: "Bir an için küçük bir sokak köpeği olduğunuzu hayal edin. Yiyecek bulmakta zaman zaman zorluk çekiyorsunuz ama sokaklarda da kendinizi çok özgür hissediyorsunuz. Diğer taraftan arkadaş olduğunuz küçük bir çocuk var. Bu çocuk sana evinde bakmak istiyor. Çocuğun evinde mi yoksa sokaklarda mı yaşamak istersiniz? Eğer konuşma şansınız olsaydı seçiminizle ilgili çocuğa neler söylerdiniz?"</p>
	<p>Yaratıcı Yazma Ürünlerini Değerlendirme Çalışması Öğrencilerden kendi yazılarını yazmaları, kontrol etmeleri ve gerekli düzeltmeleri yapmaları istenir. Yazılı ürünler öğrenciler arasında değiştirilir ve öğretmen tarafından söylenen ölçütlere göre değerlendirmeleri istenir. Öğrenciler arkadaşlarının yazılarının değerlendirirken başka bir kâğıda notlar alır ve bunu yazının üzerine illeştirir. Daha sonra yazılar sahibine iade edilir. Öğrenciler arkadaşlarının notlarını okur, gerekli düzeltmeleri yapar. Gönüllü olan öğrencilerden birkaçı yazısını sınıfta okur.</p>

2.4. Verilerin analizi

Araştırma kapsamında oluşturulan yazılı ürünlerin çocuklar tarafından içtenlikle ve etkinlik aşamalarına en uygun şekilde yazıldığı varsayılmıştır. Ayrıca bu araştırma;

- Araştırma sonuçlarının Almanya'da bulunan tüm eyaletlere genellenememesi bakımından sadece uygulamanın yapıldığı NRW eyaletleriyle sınırlıdır.
- Katılımın isteğe bağlı olması nedeniyle sadece ulaşılabilen gönüllü katılımcılar ile sınırlıdır.

- Çalışmaya yönelik inceleme, diğer becerilere bakılmaksızın yalnızca yazılı ürünlerin, dokümanların incelenmesi ile sınırlıdır.

Atölyede elde edilen metinlerin analizi yanlış çözümleme yöntemi çerçevesinde betimsel analiz ile gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda Sözbilir, Kutu ve Yaşar (2012), betimsel içerik analizini bir konu hakkındaki araştırma unsurlarını tanımlayıcı boyutta birlikte analiz eden sistematik çalışmalar olarak ifade etmektedir. Araştırmanın verilerinde yanlışların çözümlemesi şu aşamalarla gerçekleştirilmiştir:

- Öğrencilerle yazılı anlatım uygulamasının gerçekleştirilmesi
- Öğrencilerin yazılı anlatımlarındaki yanlışların tespiti
- Öğrencilerin E1...E8 ve K1...K11 olarak kodlanması
- Yapılan yanlışların temalandırılması ve sınıflandırılması
- Ayrılıkların ve ortak hataların belirlenmesi
- (Varsa) özel bir sınıflandırma olarak ağız özelliklerinin tespiti
- Yanlışların literatürdeki çalışmalarla karşılaştırılması

2.5. Araştırmanın etik izni

Yapılan bu çalışmada "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan "Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler" başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik kurul izin bilgileri

Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı: Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Rektörlüğü

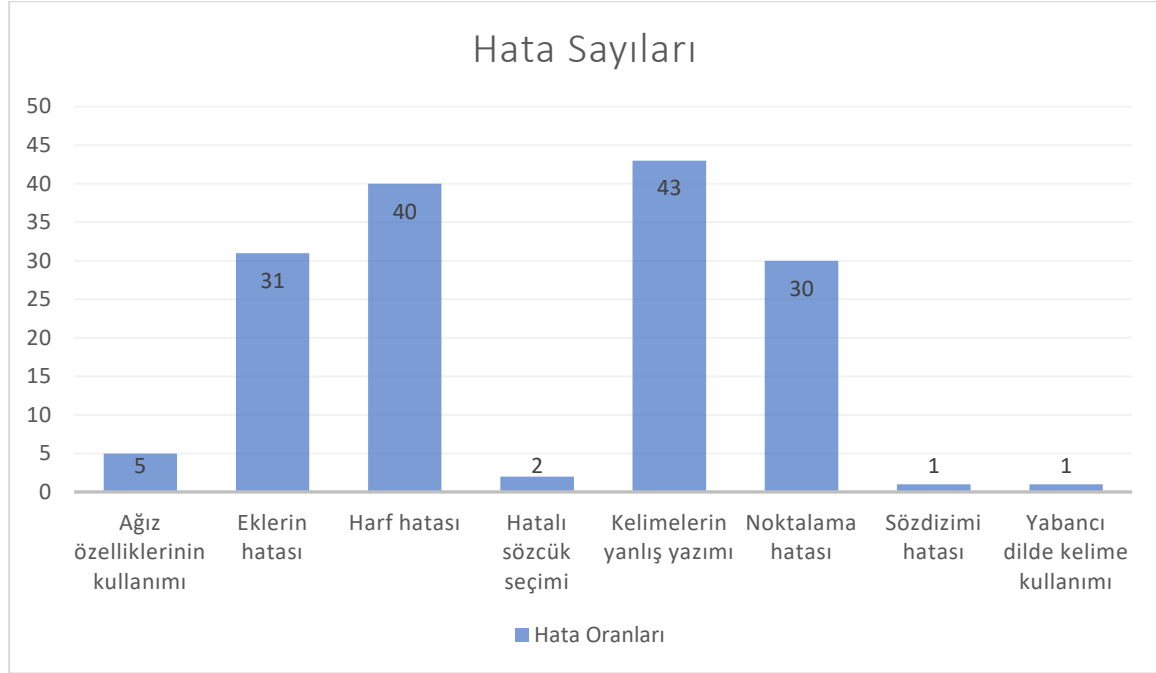
Etik değerlendirme kararının tarihi: 02.12.2022

Etik değerlendirme belgesi sayı numarası: 2022/20-VI nolu karar

3. BULGULAR

Birinci araştırma sorusu kapsamında Almanya'da NRW eyaletinde yaşayan Almanca-Türkçe iki dilli çocukların yazılı anlatımlarında yer alan unsurlar incelendiğinde İstanbul Türkçesi kullanımında belirgin hatalar bulunduğu tespit edilmiştir. Buradan hareketle araştırmanın odaklandığı ikinci soruda yer alan hata dağılımına Grafik 1'de yer verilmiştir. Araştırmada tespit edilen hatalar; harf hatası, eklerin yanlış

yazımına yönelik hatalar, sözcüklerin yanlış yazımı ve yanlış sözcük seçimine yönelik hatalar, noktalamaya yönelik hatalar, sözdizimi hataları olarak temel başlıklarda incelenmiştir:

Grafik 1. Metinlerde yer alan hataların tasnifi

Hata oranları incelendiğinde en fazla hatanın kelimelerin yanlış yazımına yönelik hatalar olduğu (%28,10), en az hatanın ise Türkçe dışında bir dilde kelime kullanımına yer verilmesi (%0,65) ve sözdizimi hatası (%0,65) olduğu görülmektedir. Çocukların yazılı ürünlerinde sözdizimi özelliklerinin başarılı bir çerçevede oluşturduğunu söylemek mümkündür. Buna ek olarak araştırmadaki ilgi çekici hususlardan biri Türkiye Türkçesi ağız özelliklerine uygun kullanımlara çocukların yazılı anlatımlarında yer vermeleridir. Aşağıdaki tablolarda belirgin bazı örnekler ile hataların genel oranına yer verilmiştir:

Tablo 3.

Harflerin yanlış yazımına yönelik hatalar

Harflerin yazımı	f	%
Hata sayısı	40	26,14
Toplam	153	100

Harflerin yanlış yazımına yönelik bazı örnekler:

K-1: **deyistiren** <değiştiren

K-2: **Kosdum**<koştum

E-5: **Adi**<adı

E-7: **Düşiyordu ki**<düşüyordu ki

Çocuklara ait yazılı anlatımlar incelendiğinde yaptıkları genel harf farklılıklarının büyük oranda Türkçe alfabe dışında bir başka alfabede eğitim almaktan kaynaklanan doğal hatalar olduğu görülmüştür (%26,14).

Tablo 4.

Eklerin yanlış yazımına yönelik hatalar

Eklerin yazımı	f	%
Hata sayısı	31	20,26
Toplam	153	100

Eklerin yanlış yazımına yönelik bazı örnekler:

K-2: **İsmisi**<(onun)ismi

K-3: **Sokak köpeğim**<sokak köpeğiyim

K-8: **Yaz da**<yaz(mevsiminde)

E-4: **Yecem**<yiyeyeğim

E-8: **eveye**<eve

Çocuklara ait yazılı anlatımlar incelendiğinde yaptıkları hatalar farklı ek türlerinde olsa da genellikle hâl ekleri, tamlama ekleri ve özellikle gelecek zaman ekinin yazımı üzerine olduğu tespit edilmiştir (%20,26). Özellikle bu hataların Türkçe'nin kendine özgü özellikleri kapsamında hatalar olarak öne çıktığı görülmektedir.

Tablo 5.

Kelimelerin yanlış yazımına yönelik hatalar

Kelimelerin yazımı	f	%
Hata sayısı	43	28,10
Toplam	153	100

Tablo 5'te görüldüğü üzere kelimelerin hatalı yazımı metinlerin yüzde yirmi beşinden fazladır. Bu bağlamda harflerin yanlış yazımından kaynaklanan hatalardan söz etmek mümkündür. Harflerin yanlış yazımına yönelik bazı örnekler ise şöyle gösterilebilir:

K-8: **Sok**<soğuk

K-6: **Lezetli**<lezzetli

K-3: **Übursu taraf**<öbür taraf

K-11: **Hicbirşey**<hiçbir şey

K-1: **Yalnızdım**<yalnızdım

Çocuklara ait yazılı anlatımlar incelendiğinde genellikle ayrı yazılması gereken yapıların ve bağlaçlı yapıların birleşik olarak yazıldığı da tespit edilmiştir. Buna ek olarak çocukların bazı kelimeleri ise çevrelerinden duydukları şekilde yazmaya çalıştıkları ve bu bakımdan kimi hatalar yaptıkları görülmüştür (%28,10).

Kelimelerdeki bu hatalı yazımların dışında cümleler içinde sadece bir yerde cümle içinde yer verilen diyalogda İngilizce kelime kullanıldığı tespit edilmiştir (%0,65).

E-3: **Ok**<İngilizce-Tamam.

Çocukların cümlelerinde sözcük bazında ilgi çekici konulardan biri de yazılı anlatımlarında tercih ettikleri yanlış kelimelerdir. Bu örnekler de yalnızca iki tanedir (%1,30).

K-1: Gözleri dolup **taşıyan** çocuk< gözleri dolup taşan çocuk

E-6: Bu sabah uyandığında güneş **caliyordu** ve hava çok güzeldi. < Bu sabah uyandığında güneş parlıyordu ve hava çok güzeldi.

Öğrencilerin cümleleri içinde İstanbul Türkçesi dışında ağız özellikleri de tespit edilmiştir (%3,26).

K-1: **Gendime**<kendime

K-7: **Erkeklen**<erkek

K-8: **Ablalarlan**<ablalarla

E-8: **Bitene**<bir tane

Çocukların yazılı anlatımları incelendiğinde sözdizimi konusunda genellikle başarılı olduklarını söylemek mümkündür. Sözdizimi hatası olarak şu örnek tespit edilmiştir (%0,65):

E-6: yiyecek ikimize arıyordu. < O ikimize yiyecek arıyordu.

Çocukların yazılı anlatımlarında genel olarak noktalama ve imla hatalarının (%19,60) bulunduğu söylenebilir. Bu hatalar şöyle örneklendirilebilir:

K-3: Aktarma cümlelerinde tırnak işareti kullanımı: ... **“ne oldu”** demektir.

E-2, K-3, K-6: Özel isimlerde büyük harf kullanımı: **efe**(metinde insan adı olarak kullanılmaktadır), **hayat**(metinde hayvan adı olarak kullanılmaktadır), **pati**(metinde hayvan adı olarak kullanılmaktadır)

K-4, K-6, K-11: Noktadan sonra büyük harf kullanımında hata.

K-6, K-7, E-7: Kesme işareti kullanımı: **pariste, İstanbulda, candan**<Can'dan

K-4: Noktasız birden fazla cümle yazma: **“benim adım pati ben küçük çaresiz bir köpeğim sokaklarda yaşadığım ve geceleri evim olmadığı için her gün yiyecek bulmakta zorlanıyorum çok korkuyorum çünkü tek başımayım ve dışarıdaki insanlar benden korkuyor çünkü ben bir sokak köpeğiyim ama ben onlardan da korkuyorum.”**

Almanca'nın tipolojik dil özelliklerinden biri olarak cins isimlerin de cümle içinde büyük harfle yazılması özelliğinin öğrenciler tarafından doğrudan Türkçe cümle yapısına aktarıldığı görülmektedir. Bu durum Türkiye Türkçesi için bir imla hatası olarak ifade edilebilir.

E-5: Almanca etkisiyle cümle içi ilk harflerin büyük yazımı: Ben **herzaman Evde** yaşamak istiyorum.

4. TARTIŞMA ve SONUÇ

Yaratıcı yazma uygulamaları hem dilbilgisel tespitlerin yapılabilmesi hem de içerik ve kurgusu ile kişilerin iç dünyası ve yaşam deneyimlerinin yansımalarının doğrudan görülebilmesi açısından önemlidir. Dolayısıyla yapılacak her çalışma yeni bakış açıları kazandıracak ve alan araştırmaları kapsamında elde edilen sonuçlarla ortaya konulabilecek uygulamaları daha güçlü kılacaktır.

Bu çalışmadaki yaratıcı yazma uygulamasının ardından elde edilen sonuçlar incelendiğinde katılımcıların serbest katılım ile yani kendi istekleri ile katılmış oldukları bu atölyedeki yazma motivasyonlarının yüksek olduğunu söylemek, dahası araştırma grubunun yazılı anlatımlarında yoğun hata olmamasını atölyeye yazılı olarak kendisini rahat ifade edebileceğini düşünen katılımcılardan oluşmasıyla ilişkilendirmek mümkündür. Bunun yanı sıra ilgili yaş gruplarının ortak ilgi alanlarını oluşturacak hem yaratıcı düşünme

gibi özellikleri hem de yazma tutumunu olumlu etkileyecek etkinliklerin seçimi araştırmanın sonuçlandırılmasında anlamlı bir yere sahiptir.

Araştırmada, Almancanın kendi tipolojik özellikleri ve Almanya'daki Türkiye kökenli vatandaş popülasyonunun Türkçeyi ağız özellikleriyle de kullanmalarının; çocuklar üzerindeki etkisi açıkça görülmektedir. Bunun dışında araştırmanın elde ettiği sonuçlar bakımından literatürdeki diğer çalışmalarla benzer sonuçlara ulaşıldığını söylemek mümkündür.

Literatür incelendiğinde benzer çalışmaların genellikle Türkçenin yabancı dil olarak öğretimine yönelik olduğu (Subaşı Adalar, 2010; Bölükbaş, 2011, Büyükkız ve Hasırcı, 2013; Yağmur Şahin, 2013; Ak Başoğlu ve Can, 2014; İnan, 2014; Boylu, 2014; Çetinkaya, 2015; Aytan ve Güney, 2015; Yılmaz ve Bircan, 2015; Ceran, Yıldız ve Çakın, 2015; Çerçi, Derman ve Bardakçı, 2016; Önder ve Uzdu Yıldız, 2017; Boylu ve vd., 2017; Fidan, 2019; Bayazıt, 2019; Dizeli ve Sonkaya, 2021; Gedik, 2021; Kartallıoğlu ve Topuzkanamış, 2021) görülür. Bu çalışmanın sonuçları ile literatürde belirtilen araştırmaların sonuçlarının kimi benzerlikler içerdiği görülmektedir. Bu benzerliğin olması da doğaldır. Çünkü Almanya'da iki dilli olarak nitelendirilen çocukların Türkçe kullanım özellikleri Almanya'da Türkçenin kullanımı ve Türk kültürüne yönelik sınırlılıkların olması, kişilerin bireysel tercihleri, Türkiye ile kültürel bağlar, toplum dilinin Almanca olması gibi nedenlerle farklılık gösterebilmekte, Almanca-Türkçe iki dilli bireyler günlük gereksinimlerini karşılayabilseler de Türkçe kullanımları ve dil hakimiyetleri Türkiye'de yaşayan Türkçe ana dili konuşuru vatandaşlar seviyesinde olamayabilmektedir. Nitekim Aydın ve Gün'ün (2018) İngiltere'de yaşayan çok uluslu aileye sahip iki dilli çocukların sözlü anlatım özellikleri üzerine yapmış oldukları çalışmaya ait sonuçlarda bazı farklılıklar tespit edilmiştir. Bu farklılığın nedeninin araştırmanın konuşma becerisine odaklanmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Şihlanoğlu (2021)'nin araştırmasında ise geç iki dilli bireylerin yazılı anlatımlarındaki hataların analiz edilmesinin sonucunda genellikle morfolojik hataların olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla araştırmamızın literatürdeki sonuçlarla benzerlik gösterdiği söz konusudur. Bu kapsamda hem yetişkinlerle hem de çocuklarla yapılan çalışmada morfolojik hataların öne çıkması, dildeki en hareketli ve değişime açık unsurların morfolojik unsurlar olduğunu göstermektedir.

Söz konusu çalışma verilerinden ve literatürde yer alan diğer çalışmalardan hareketle iki dilli çocukların yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesine yönelik şu önerilerde bulunmak mümkündür:

- Elde edilen sonuçlarla ders içerikleri ve materyalleri yeniden düzenlenmelidir ve/veya ek kaynaklar tasarlanmalıdır.
- Çocuklara ifade edici dil becerilerine yönelik onların yaş grupları ve ilgi alanlarına uygun imkânlar verilmelidir. Özellikle yaratıcı yazarlık çalışmaları ile drama aktiviteleri ihmal edilmemelidir.
- Yanlış çözümleme çalışmaları farklı türde metinlerle daha geniş iki dilli kitlelere uygulanarak daha genellenebilir sonuçların elde edilmesi amaçlanmalıdır.
- İki dilli Türk çocuklarının temel dil becerilerine yönelik yenilikçi ve kapsayıcı materyaller hazırlanmalı ve bunlar yalnızca okulda sınıf ortamında değil her yerden ulaşarak keyifle ilgilenebilecekleri dijital ortamlar ya da oyunlar olarak tasarlanmalıdır.
- Öğretmenler, iki dilli çocuklar konusunda daha geniş bilgi ve yeterliğe sahip olmalıdır.
- Bağcı Ayrancı, Mete ve Keskin (2017)'in yaptıkları çalışmada vurguladıkları gibi Türkçe ve Türk Kültürü dersleri başta olmak üzere iki dilli çocuklara yönelik hazırlanan kitaplarda yer alan maddi hatalar konusunda daha titiz olunmalı, iki dilli öğrenciler Türkçe ve Türk Kültürü dersine düzenli devam etseler dahi kitapların zaman zaman yanlış yönlendirmeye sebebiyet verebileceği göz ardı edilmemelidir.

Kaynakça/Reference

- Ak Başoğul, D. & Can, F.S. (2014). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen Balkanlı öğrencilerin yazılı anlatımda yaptıkları hatalar üzerine tespitler. *Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi*, 10, 100-119.
- Aydın, İ. S. (2013). İki dilli Türk öğrencilerin yazılı anlatım becerilerine yönelik bir durum çalışması. *Turkish Studies*, 8(9), 657-670.
- Aydın, G. & Gün, M. (2018). Çok uluslu aileye sahip iki dilli çocukların Türkçe sözlü dil becerilerinin yanlış çözümleme yöntemine göre incelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 6(2), 325-342. DOI: 10.16916/aded.398338
- Aytan, T. & Güney, N. (2015). Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin yazılı anlatımlarında karşılaşılan sorunlar (Yıldız TÖMER örnekleme). *International Journal of Languages' Education and Teaching*. 3(2), 275- 288.
- Bağcı Ayrancı, B., Mete, F. & Keskin, H. (2017). İki Dilli Türk Çocukları İçin "Türkçe ve Türk Kültürü" Kitaplarının Yanlışları, Eksiklikleri. *Aydın Tömer Dil Dergisi*, 2 (2), 16-55.
- Baker, C. (2007). *Anne-babalar ve öğretmenler için rehber: İki dilli Eğitim*. (Çev. S. Güvener). İstanbul: Heyamola Yayınları.
- Bayazıt, Z. Z. (2019). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireylerin yaptıkları sözdizimi hatalarının incelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 7(1), 130-140.
- Belet, Ş. D. (2009). İki dilli Türk öğrencilerin ana dili Türkçeyi öğrenme durumlarına ilişkin, öğrenci, veli ve öğretmen görüşleri Fjell İlköğretim Okulu Örneği, Norveç. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (21), 71-85.
- Brown, H. D. (1994). *Principles Of Language Learning and Teaching*. New Jersey: Prentice Hall Inc.
- Boylu, E. (2014). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen temel seviyedeki İranlı öğrencilerin yazma problemleri. *Zeitschriftfürdie Welt der Türken Journal of World of Turks*, 6(2), 335-349.
- Boylu, E., Güney, E. Z. & Özyalçın, K. E. (2017). Yanlış çözümleme yaklaşımına göre Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen B1 seviyesi öğrencilerinin yazılı anlatımlarının değerlendirilmesi. *International Journal of Languages' Education and Teaching*. 5(3), 184-202.
- Bölükbaş, F. (2011). Arap öğrencilerin Türkçe yazılı anlatım becerilerinin değerlendirilmesi. *Turkish Studies*, 6 (3), 1357-1367.
- Büyükikiz, K.K. & Hasırcı, S. (2013). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin yazılı anlatımlarının yanlış çözümleme yaklaşımına göre değerlendirilmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 1(4), 51-62.
- Ceran, D., Yıldız, D. & Çakın, E. (2015). Yabancı dil olarak Türkçenin öğreniminde yazılı ve sözlü anlatımlarda yapılan yanlışlar: Japon örneği. *International Journal of Languages' Education and Teaching, UDES- 2015*, 476-494.
- Çerçi, A., Derman S. & Bardakçı M. (2016). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin yazılı anlatımlarına yönelik yanlış çözümlemesi. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*. 15(2), 695-715.
- Çetinkaya, G. (2015). Yanlış çözümlemesi: Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen B2 düzeyindeki öğrencilerin yazılı metinlerine ilişkin görüşler. *International Journal of Language's Education and Teaching*. 3(1), 164- 178.
- Demirdöven, G. H. & Okur, A. (2017). İki dilli Türkçe öğretmeni adaylarının iki dillilik olgusuna yönelik görüşleri (Duisburg/Eszen Üniversitesi örneği). *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 5(4). 774-805.
- Dizeli, M. & Sonkaya, Z. Z. (2021). Birinci ve ikinci yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin yaptıkları dilbilimsel hatalar. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 25(1), 225-234.
- Düzen, N. & Memduhoğlu, H. B. (2023). İki dilli çocukların yaşadığı bölgelerde çalışan ilköğretim öğretmenlerinin karşılaştıkları zorluklar ve buna dair çözüm önerileri. *Yaşadıkça Eğitim*, 37(1), 65-87. DOI: 10.29000/rumelide.1342069
- Fidan, M. (2019). Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin yazılı anlatım metinlerinin yazım ve noktalama kuralları yönünden değerlendirilmesi. *Ekev Akademi Dergisi*, 77, 253-266.
- Gedik, Ü. (2021). Yabancı Dil Olarak Farsça Öğrenen Türk Öğrencilerin Yazılı Anlatım Hataları: Sözlüksel-Anlamsal Hatalar. *Şarkiyat Mecmuası*, (38), 137-161.

- Haznedar, B. (2021). *İkidualilik ve Çokdillilik, Erken Çocukluk Döneminde Birden Fazla Dil Öğrenimi*. Ankara: Anı Yayıncılık
- İnal, E. & Çakır, M. (2021). Okul Öncesi Eğitim Sürecinde İkinci Dil Edinimi. İ. Güleç, B. İnce, H. N. Demiriz (Ed.) *İkidualilik ve İkiduali Çocukların Eğitimi* içinde. İstanbul: Kesit Yayınları.
- İnan, K. (2014). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen İranlıların yazılı anlatımlarının hata analizi bağlamında değerlendirilmesi. *Turkish Studies*, 9(9), 619-649.
- Karasar, N. (2010). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kartallıoğlu, N. & Topuzkanamış, E. (2021). Bir yanlış çözümleme araştırması: yabancı öğrenciler neyi yanlış yazıyor?. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (25), 38-55.
- Kaya, B. (2013). Yaratıcı yazma becerisinin geliştirilmesine yönelik yapılan çalışmalardan bir derleme. *Okuma Yazma Eğitimi Araştırmaları*, 1 (2), 89-101.
- Önder, A., & Yıldız Uzdu, F. (2017). Türkçe öğrenen yabancıların yazılı anlatım yanlışlarının çözümlenmesi *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 5(4), 100- 114.
- Özkan, H. I. (2021). Ruandalı öğrencilerin yazılı anlatımlarının yanlış çözümleme yöntemine göre incelenmesi. *Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(1), 201-211.
- Richards, J. C. (1970). A non-contrastive approach to error analysis. TESOL Convention in San Francisco. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED037721.pdf>. 13.03.2023 tarihinde erişilmiştir.
- Sözbilir, M. Kutu, H. & Yaşar, M. D. (2012): *Science education research in Turkey: A content analysis of selected features of papers published*. In J. Dillon & D. Jorde (Eds). Rotterdam: Sense Publishers.
- Subaşı Adalar, D. (2010). TÖMER'de yabancı dil olarak Türkçe öğrenen Arap öğrencilerin kompozisyonlarında hata analizi. *Dil Dergisi*, 148, 6-16.
- Susar Kırmızı, F. (2015). Yaratıcı Drama ve Yaratıcı Yazma Uygulamalarının Yaratıcı Yazma Başarısına Etkisi. *Eğitim ve Bilim*, 40 (181): 93-115.
- Şengül, K. & Toygar, Y. S. (2021). Veli görüşlerine göre Hollanda'da yaşayan iki dilli Türk çocuklarının Türkçe öğrenme durumları: Güçlükler ve gelecek beklentisi. *Eğitim Bilim ve Araştırma Dergisi*, 2(2), 202-220.
- Şihlanoğlu, Ö. (2021). Türkiye'deki Suriyeli Geç İki Dilli Bireylerin Yazılı Anlatımları Üzerine Bir Hata Analizi [Yüksek lisans tezi]. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi.
- Uluçam, A. I. (2007). İkidual öğrencilerin yazılı metin üretimindeki sorunları. *Dil Dergisi*, DTÖ Özel sayısı (135), 28-44.
- Uzdu Yıldız, F., & Çetin, B. (2020). Errors in written expressions of learners of Turkish as a foreign language: A systematic review. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 16(2), 612-625.
- Vardar, B. (2002). *Açıklamalı dilbilim terimleri sözlüğü*. İstanbul: Multilingual Yayınları.
- Yağmur, K. (2007). İkidual çocukların dil becerilerinin ölçümü ve eşik kuramı. *Dil Dergisi*, DTÖ Özel Sayısı (135), 60-75.
- Yağmur Şahin, E. (2013). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Öğrencilerin Yazılı Anlatımlarındaki Ek Yanlışları. *Tarih Okulu Dergisi*, 6 (15), 433-449.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2012). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin.
- Yılmaz, M. Y. (2014). İki dillilik olgusu ve Almanya'daki Türklerin iki dilli eğitim sorunu. *Turkish Studies*, 9 (3), 1641-1651.
- Yılmaz, F. ve Bircan, D. (2015). Türkçe Öğretim Merkezi'nde okuyan yabancı öğrencilerin yazılı kompozisyonlarının yanlış çözümleme yöntemine göre değerlendirilmesi. *International Journal of Language Academy*. 3(1), 113-126.

EXTENDED ABSTRACT

1. INTRODUCTION

German-Turkish bilingualism did not emerge immediately after the labor migration to Germany in the 1960s but became apparent almost a generation later. Today, the extent to which Turkish is used, especially by the fourth and fifth generations and among children, is a critical issue. The fact that Turkish-German bilingual children in Germany have essential language competencies in Turkish is a way for them to express themselves in Turkish. This study aims to reveal the written expression skills of bilingual Turkish children currently at primary and secondary school levels. The picture shown by this study is critical in terms of describing how the policies to be implemented in the future can be planned. Since writing is the most challenging skill to develop among the four basic language skills, it is expected that assessing development levels in this skill will provide realistic results for using Turkish in the state of North Rhine-Westphalia (NRW) in Germany. The research is designed around two main questions;

1- What are the general characteristics of the elements in the written expressions of German-Turkish bilingual children living in NRW in Germany?

2- What is the distribution of grammar, syntax, word choice, and pronunciation errors in the written expressions of German-Turkish bilingual children living in NRW in Germany?

Determining the typological features of languages, in other words, the aspects that differ from other languages is essential in determining the usage characteristics of each language (Vardar, 2002, p. 28). Error analyses in this context provide a meaningful framework for language acquisition, language teaching, and pragmatic conditions. Due to bilingualism, it is possible to talk about linguistic errors that sometimes occur. In this context, analyzing the errors in the written expressions of bilingual children who live in Germany and speak both German and Turkish, which is the focus of our research, is also a need in bilingualism.

2. METHOD

In the study designed in qualitative design, the written expression products of bilingual children were analyzed. Yıldırım and Şimşek (2016) underline that qualitative research aims to reveal generalizable and realistic results of events and situations within the framework of different analysis methods. In this context, to reach more realistic conclusions about the writing skills of German-Turkish bilingual children, the texts produced by the students in the writing workshop, which was created based on voluntary participation, were analyzed according to the error analysis method, frequently used in the literature. The study group of the research consisted of 8 male and 11 female participants aged between 10-16 years in the school-age group of the free participation creative writing workshop organized by a field expert researcher in the state of North Rhine-Westphalia in Germany in 2023. In the writing workshop where the research data were collected, the creative writing activity designed by "Susar Kırmızı" (2015, p. 115) was applied to the texts the children were asked to write (Table 2). In this creative writing activity, the students were not subjected to any word limitation in the texts they wrote on the subject, and they practiced freely on this subject. The data obtained after this practice were analyzed within the framework of the error analysis method.

3. FINDINGS, DISCUSSION AND RESULTS

When the results obtained after the creative writing practice were analyzed, the writing motivation of the participants in this workshop, which they participated in with free participation, that is, with their own will, was high. It is possible to associate the lack of intense errors in the written expressions of the research group with the fact that the workshop consisted of participants who thought they could express themselves comfortably in writing. In addition, the selection of activities that will form the common interests of the relevant age groups and positively affect both characteristics, such as creative thinking and writing attitudes, has a meaningful place in the finalization of the research.

ARAŞTIRMANIN ETİK İZİNİ

Bu çalışmada "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" kapsamında uyulması gerektiği belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan "Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler" başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik kurul izin bilgileri

Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı: Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Rektörlüğü

Etik değerlendirme kararının tarihi: 02.12.2022

Etik değerlendirme belgesi sayı numarası: 2022/20-VI nolu karar

ARAŞTIRMACILARIN KATKI ORANI

Araştırmacıların her birinin mevcut araştırmaya katkısını yüzde biçiminde belirtiniz. Örneğin iki yazar varsa 1. yazarın araştırmaya katkı oranı %55, 2. yazarın araştırmaya katkı oranı %45'tir.

Yazar 1: Yöntemin belirlenmesi, danışmanlık, verilerin analizi, raporlaştırma.

Yazar 2: Verilerin toplanması, verilerin analizi, raporlaştırma.

ÇATIŞMA BEYANI

Araştırmada herhangi bir kişi ya da kurum ile finansal ya da kişisel yönden bağlantı bulunmamaktadır. Ayrıca araştırmada çıkar çatışması bulunmamaktadır.